

Meniň geň söýgim / hekaýa

Category: Goşgular, Hekaýalar, Kitapcy, Sözler

написано kitapcy | 22 январа, 2025

Meniň geň söýgim / hekaýa MENIÑ GEÑ SÖÝGIM

Men özümiň hiç kime aýtmasyz, hiç kime görkezmesiz saýyp ýören dünýämi tanşu-nätanyş adamlara nämüçin aýan etjek bolup ýörendigime hiç düşünp bilmedim. Indi welin, gorkymam ýok, şübhämem. Gaýtam öz-özüme düşýnerin, baryny aýyl-saýyl ederin, dagy bolmanda, ýene bir sapar öz owadan dünýämde bir pursat ýaşap görerin. Onsoňam, öz ýüregini ho-ol baýyrlaryä eteginde surat ýaly doäup galan güýz gussasyna siňip gidýän ýodalara,

çapgyn ýellerden ykyşak gözläp, gidere ýer tapmaýan, göçünden galan ýaraty gazlara, mahal-mahal ýadyňa düşüp, göwnüňe ak şöhle çayýan, öňde-soňda baryljak nätanys rowşen kenara... ýadygär goýup gitmekçi bolýan adamyň aç-açan gürrüňem, bary bir, bu hasapçyl aňlamazlara syr bolup galar, aňlaýanlar bolsa meniň özüm bilen bir adamdyr. Diýmek, men muny öz – özüme gürrüň berýärin.

Her hal bu geň hikmetiň öz başymda bar ekenligine haýran galyp ýörün. Derrewem öz –özümi köşeşdirjek bolýaryn: awara – şahyr, ham hyýal kyssaçy, göýende – derwüş borsuň – da, beýle kysmat senden sowa geçermi diýsene. Ýöne ara böwşeňlik düşdügi, meniň öz-özüme seredip duran gözlerim haýpygelijilik bilen hakykaty aýdyp gaýyp bolýar: „Seniň öz islegiň şoldy... Şeýle-de boldy. Seniň özüň günäkär...”

...Ahyr bir gün men baş ýyllap başlik okap, tas boş diýen ýaly çykandygyma göz ýetirdim-de, ýene kitaplaryň ummanyna gark bolup gitdim. Dogrusy, mende bilmekden, öwrenmekden, akyl ýetirjek bolmakdan başga maksat yokdy. Göýä bir ajap eser döredýän ýaly, men öz – özümi döretmäge girişdim ... elbetde, men muňa gynanamok, ýöne salgym ýaly kämillige aşa gümra bolup, şeýle täsin ýalňyşyň üstünden bararyn öýdemokdym. Jöwher ýaly saplanyp, deňiz ýaly söýginiň syryna, genji – hazynasyna öwrülerin öýdýärdim ... Şeýle bolmadymy näme?!

Bir gün meniň iş otagymdaky telefon jyňňyrdady.

– Alo, kitaphanamyka? Salam!

– Yok. Kitaphana däl, ýöne kitaphana meñzeşräk bir yer...

– Bagyşlaň... Kitaphana meñzeş yer bolanda nähili bolýa? Nire bolýa?

– Nähili diýsemkäm? Bu yer bir garyp şahyryň işgärler öýli – öýüne gaý

dandan soň ýeke özüniň galyp, tä daň atýança azat erkin işleýän yeri. Kim bilýär, birden goşgy diňläsiňiz gelse ýa – da içiňiz gysyp, kimdir biri bilen gürleşesiňiz gelse, islän wagtyňyz şu nomere aýlaýyň...

– Stranno... Do swidaniýa. Bagyşlaň.

Men öýümiň ýöne keypine aýdyp goýberen bu sözlerimiň yzynyň şeýle öwrüm aljakdygy hakynda pikirem etmändim. Gijäniň bir mahaly ýene telefon jyňňyrdady. Gündiz jaň eden nätanys gyzyň tanyş sesi...

– Garyp şahyry ukudan oýaran-a dälidirin.

Hakykatdanam, oýaly-ukyly bir ýagdaýdadym. Şonuň üçin hemişe

dogryňy sözlemeli diýen kadama görä jogap berdim:

– Men oýa wagtymam ukuda ýaly, düýş görüp ýören ýaly.

– Bagyşlaň, siz islän wagtyňyz jaň edäýiň diýdiňiz. Oýun eden bolmagyňyzam ahmal ýöne siz, hakykatdanam, şahyrmy?

– Çynymy aýtsam – bilemok. Ýöne söz diýen zat meni hiç erkime goýanok. Onsoň tebipleriň, gadym zamanlardaky lukmanlaryň adam aýagy sekmedik ýerlerden derman otlary çöpläp ýörşi ýaly, menem sözleri, pikirleri, duýgulary seljerjek bolup gümra bolup ýörün.

– Men hiç haçan şahyr adam bilen gürleşip göremok. Kyn görmeseňiz, maňa bir goşgy okap beräýiň? Sözem beripdiňiz.

– Oýun edýän-ä dälisiňiz?

– Çynym, ynanaýyň!

– Onda üns bilen diňläň. Men size „ Söz hakynda söz“ atly goşgy okap berjek.

– Diňleýän.

«Suw“ diýen söz «guw“ sözüne meňzeşdir,

«Suw“ diýen söz meňzeşdir «luw“ sözüne,

Aňlasaň bularyň bary demdeşdir –

Alysdaky göm-gök «arzuw“ sözüne.

«Ýaz“ diýen söz «ýar“ sözüne meňzeşdir,

«Gyş“ sözünden çisňäp durandyr «ýagyş“.

«Tomus“ «yssy“ sözün ýadyňa salar,

«Güýz“ sözünüň «küýseg“ manysy barmyş.

Söz sözleseň, saýlap sözle sözme – söz,

Söz söze ýakyndyr, söz söze daşdyr.

Söz aýtmazdan sözläp durany üçin,

«Göz“ diýen söz «söz“ sözüne meňzeşdir.

Bože moý!Siziň munyňyz tapmaça ýaly boldy. Men – biolog. Menden aýyp gürmäň. Ýene bir sapar gaýtalap beräýiň.

Soň men bu goşgyny ýene gaýtalap okap berdim. Biolog gyz hoşal bolup, ertir şu mahallar jaň etjekdigini aýdyp hoşlaşdy.

Şeýdip, biziň telefonly söhbetdeşligimiz başalandy. Elbetde, meniň durmuşymda söýgä meňzeşräk zatlar bolupdy, ýanyma gelip-gidýän, jaň edip bizar edýän gyzlaram ýok däldi, ýöne men muny olara meňzetmejek bolup geň hyýala gol berdim. Ol meniň

şertimi haýran galyp, hemem uly şatlyk bilen kabul etdi. Meniň şertli adym Şahyr, oňada men öz islegime görä Selbinýaz diýip at goýdum. Sebäbi köpden bári öz hyýaly dünýämdäki owadan gyza “Salam, Selbinýaz” diýip, ýüzlenýändigimi, şol ady nämüçindir oňat görýändigimi aýdanynda, ol garşy bolup durmady. Ol islän wagty maňa jaň edäýmeli. Şeýdip, biziň ýarym oýun – ýarym çyn, ýarym hakyky-ýarym hyýaly dünýämiz döredi. Men oňa Ýeseninden, Baýrondan, Blokdan, italýan, ýapon şahyrlaryndan goşgy okap berýärdim. Göwnüme bolmasa ol meniň öz şygrylarymy hasam oňat görýän ýalydy. Ol maňa gaýta-gaýta «Etekgalada akrap” atly goşgymy okadardy...

*...Gök arçaly kert kemerde-uçutda
Bulutlar asyl –asyl ... goňur... goňur...
Gögerçinler – kepderiler üçekde
pasyr... pasyr... gugur... gugur...*

Ýola rowan güýzüň göçümde,
Ýel yraýan baglaň içinde,
Ah, meniň yrga söýgümiň üstüne,
Ah, meniň ýygra söýgimiň üstüne –
Ýa ýagys ýagar ýa gar,
Ýa ýagys ýagar, ýa gar...
Ýa ýagys ýagar, ýa gar,
Ýa ýagys ýagar, ýa gar...

– Bilýäňizmi näme, Şahyr? Men käte pikirimde, käte bolsa aýnaň oňünde durup, siziň bilen gürleşýän. Men siziň bu goşgyňyzy aýdyma öwürdim. Diňläň...

Ol pianinony çalyp, aýdyma hiňlendi: «Ýa-a-a ýagys ýagar, ýa-a-a gar... Ýa-a gar...”

– Şahyryň biolog gyzy bilen ýüzbe-ýüz duşuşasy gelenokmyka?

– Köle gonan guw ýaly seni ürküzerin öýdüp gorkýan. Meniň göwnüme, sen hemişe parç bolan otlary depeläp, owunjak ak gülli meýdanda aýakýalaň ylgap ýören ýaly... Seniň «Salam, Selbinýaz! Sonam, Selbinýaz!” diýesim gelip dur...

– Şu gün biri-birimiziň deňämizden salamlaşman geçip giden bolmagymyzam ahmal...

- Awtobusda ýa-da trolleýbusda bile bir oturgyçda oturan bolmagymyzam ahmal... Men uzyn, syrdam, şar gara saçly...
- Menem uzyn boýly, ak ýüzli, şar gara saçly...
- Men seni ýitirerin öýdüp gorkýan, Selbinýaz!
- Menem... Gaty gorkýan...
- Meniň saňa tarap ylgasym gelýä, Selbinýaz!
- Men gorkýan... Goşgy okap bersene?
- Täze ýazan goşgymy okaýynmy?
- Okasana.

Aziýa!

Aziýa!

Tukat Aziýa!

Sen ýumşak ogluňdan bolma asyýa...

Bir gün ak gaýaňda gül bolup biterin,

Reňkim asman ýaly hem biraz syýa.

Gören haýran galar,

Hiç ýetmez aňy –

Daşlaryň ýüregne söýgi sygmandyr.

Muny öňde-soňda, heý, bilen barmy?!

Men behişdiň güli, adym-ryzwandyr!

– Alo! Alo! Sen nirede? Meniň seni göresim gelýär, Ryzwan!

Ryzwan! Eşidýärmiň, meniň seni göresim gelýä!

– Sonam, Selbinýaz...

– Ryzwan...Seniň adyň näme bolsa-da, men saňa Ryzwan diýjek...

– Sonam, Selbinýaz...

...Indi muny ýazgyt ýa kysmat diýip düşündirjek bolup oturmagyň geregi ýok. Men nädip, nämüçin beýle samsyk hem gorkunç oýun etdimkäm? Heý, bu bir boljak zatmy diýsene? Nämüçin seniň iş ýeriňi, öý adresiňi ýa telefon nomeriňi ýazyp almadymkam? Men seniň adyňy familiýaňy-da bilemok ahyryn. Seniňem bar bilýän zadyň diňe meniň iş telefonym. Sen meniň redaksiýada işleýändigimem bileňog-a... Saňa näme boldy? Sen näme üçin maňa jaň edeňok, Selbinýaz! Men seni nireden gözlemeli? Oňžmden çyksaňam-a, men seni tanap biljek däl! Men näme etmeli?! Garaşmaly däl! Onda näme etmeli? Bu tükeniksiz sowallar meniň

huşumy çaşyrdy. Kimdem näme sorajagymy, nädip düşündirjegimi bilip bilemok. Bir hepde on gün töweregi telefondan gözümi aýyrman oturanymdan soň, halys bolup keselhana düşdüm. Keselhanadan çykýançam, dostum meniň ornumda oturyp nobatçylyk etdi... Iş stoluň üstündäki aýnanyň aşagynda goýan ýazgym eýýäm-haçan saralyp-solup gitdi: Haýýşnama! Kim «Şahyr ýa-da Ryzwan barmy?» diýip sorasa, adyny, familiýasyny, adresini, telefon nomerini ýazyp alyň! Hökman ýazyp alyň!

Soň meniň telefon nomerim täzelendi, iş ornum täzelendi, gam-gussa täzelendi... Men öz telefon nomerimiň täze eýesini tapyp, oňada şol ýazgyny galdyryp gaýtdym. Emma bu hijranyň hiç soňy gelmedi. Saňa näme boldy, Selbinýaz? Seni nireden, nädip gözlemeli, Selbinýaz? Meni gözläp tap ahyryn, Selbinýaz!

Men bir başga dünýäden şu dünýä ýekelik dünýäsine sürgün edilen ýaly boldum-la!

Goşgularymy, saňa okap beren goşgularymy gazetde çap edenoklar. Çap etseler, sen meniň adymy, familiýamy bilerdiň. Sen nirede? Saňa näme boldy, Selbinýaz!

Meniň janköýer dostum üç-dört sapar täsin synag geçirip görüpdür. Ol üýşmek bolup duran gyzlaryň arasyna baryp «Selbinýaz!» diýip gygyrypdyr. Bir gezek bir gyz oňa «Hawwa, men Selbinýaz. Siz kim? Men-ä sizi tanamadym?» diýende ol tas guş bolup uçan ekeni. Emma Şahyrly, telefonly gürrüňi düşündirjek bolupdyr welin, «Sen, oglan oýnajak adamyňy daşdan gözle» diýip, öýkeläp gidipdir.

Şeýdip, aýlar geçdi, ýyllar geçdi. Meniň şar gara saçlarym agaryp gitdi...

Indi men «Salam, Selbinýaz» diýen aýdymy diňläp bilemok. Köplenç uzak bir ýola ugramakçy mahalym ýa-da sähralyklarda, dagda-damanada ýeke özüm gezip ýörkäm söze sygmaýan şekilleri bir pursat synlasam, şar gara saçly, gaşlary galam bilen çyzylan ýaly nätanyş hem tanyş gyz-gelinleri görsem öz owadan hem gussaly söýgim ýadyma düşýär...

Men indi şondan bäre ýeke gezmäni gowy görýän, sebäbi diňe ýeke wagtym seniň barlygyňy duýup bilýärin. Men indi şondan bäre kämähäl birden bir ullakan söýgä uçraýjak ýaly, hem gorkup hem tolgunyp ýaşar ýörün...

Ahmet HALMYRAT. Hekaýalar